Askerî vaziyet

Giridden sonra...

Almanlar Kıbrısa taarruz ve Suriyeye ordu sevketmek hazırlıklarını ikmal edinciye kadar eğer Suriyeye bir İngiliz - Hür Fransız taarruzu inkişaf etmezse...

Almanlar Kıbrısı almak ve Suriyeye hâkim olmak için işe başlıyacaklardır

Yazan : Emekli General

H. Emir Erkilet

Londra basınında muhtelif siyasî ve askerî muharrirler, Girid muvaffakiyetsizliğinin sebebleri üzerinde durarak şiddetli tenkidler yürütmektedirler. Bu meyanda geçen yılın ikinciteşrin ayından bu senenin mayıs ayına kadar geçen 6-7 ay zarfında Girid adasının müdafaası için hemen hiç bir şey yapılmamış olmasına teessüf edildiği gibi Girid hâdisesine, Almanların sür'at ve muvaffakiyetle başardıkları Balkan seferile yeni başlayacakları Küçükasya ve Mısır harbleri arasında sadece bir araperde gözile bakmak irab edereği hakkında ısrar olunmaktadır.

Bizce İngiliz gazetelerinin tenkidlerile görüşleri doğrudur. Filvaki Giridi doğu Akdenizin zaptolunamaz bir deniz, hava ve kara kalesi haline koymak için, İngiliz hükûmetinin ve erkânıharbiyesinin geçen sonbahardan, yani Almanların Rumanya yolile Balkanlara filen girmeğe başlamasından ve İtalyanın Yunanistana tecavüz eylemesindenberi bol bol vakitleri vardı. Onlar, Almanların bir gün Ege sahillerine kadar cenuba sarkabileceklerini ve buradan Giride uçup burasını da ele geçirmek isteyeceklerini ümid etmemezlik yani mümkün görmemezlik edebilirler miydi?!.

Rumanya hüküm altına alınmıştı. Bulgaristan yıllardanberi emellerine kavuşmak hırsile Almanların emrini bekleyordu. Yunan ordusu ise İtalyanlara karşı harbde idi. Bu vaziyette Almanların Egeye inmesine kim mâni olabilecekti?!. Yugoslavya ve İngiltere mi?!.

Birincisi Polonyanın yarı kuvvetine bile malik değil. İngiltere ise geçen yıl Fransa, Belçika ve Holanda ile birlikte olduğu zaman dahi, Alman zafer dalgalarının Manş kanalile Okyanus sahillerine ve Pirene dağlarına kadar uzanıp varmalarına mâni olamamıştı. Şimdi ise o, anavatandan 5-6 bin km. uzakta bulunan Balkanlarda Alman seline karşı nasıl ve ne ile durabilecekti?

Bu iş için yalnız donanma kâfi değildi. Büyük hava ve kara kuvvetleri de lâzımdı, müteaddid zırhlı tümenler lâzımdı. Bunlar ise İngilizlerde, her tarafın ihtiyaclarına yetecek surette, bol değildi. Bu sebeble Almanların Ege sahillerine ve Mataban burnuna inmelerine mâni olunamıyacaktı. Bunun için de Girid ehemmiyetliydi. Çünkü burası elde bulundukça Almanlar ona basarak ne Suriyeye ve ne de Mısıra atlayamıyacaklardı. İşte Giridin ehemmiyeti bu derece büyüktü ve ayni sebeble bu ehemmiyet evvelden keşif ve takdir olunarak adanın müdafaası kusursuz bir surette hazırlanmalıydı. İngiliz basını bu hususta tenkidlerde bulunmakta haklıdır.

Fakat yalnız tenkidden ve tenkidi kendine bir gaye ve bir hırs yapmaktan ne çıkar?!. Lâzım olan şey geçmiş acı hâdiselerden ders alarak, gelebilecek yeni felâketleri önleyecek tedbirleri vaktile almaktır. O halde Almanların Giridden sonra ne yapacakları ve nereye dönecekleri meselesi şu anda yalnız bir aktualite detil İngilizler için hayatidir.

Almanların Giridi almakla rahat durmıyacakları aşikârdır. Biz daha Girid taarruzu başlarken Almanların Kıbrısı da almak isteyeceklerine işaret etmiştik. Hatta eğer onların vasıta ve kuvvetleri yetseydi Kıbrısa Giridle ayni zamanda taarruz etmeleri iktiza ederdi. Bu suretle Kıbrısı çok zayıf yakalayacakları gibi İngiliz müdafaa kuvvetlerini ve doğu Akdeniz donanmasını ikiye böleceklerinden hem Giridin zaptı kolaylaşmış, hem de Kıbrıs nisbeten daha kolay alınabilmiş olacaktı.

Fakat Almanları, havadan inme kuvvet ve vasıtalarına sonsuz derecede malik ve sahib farzetmek bir hata olur. Bu sebeble onlar her iki adaya birden inmek istemediler, bilâkis bütün kuvvet ve vasıtaları Girid üzerinde teksif etmeyi daha ihtiyatlı bir hareket buldular. Demek oluyor ki, Almanlar Girid seferinin muhtemel bütün güçlüklerini evvelden görmüş ve hesablamışlardır. Bu da ayrıca isbat eder ki, Almanlar, öyle dedikleri gibi, Giridı hemen bir baskınla alıvermeyi düşünmüş ve ümid etmiş değildiler. Çünkü eğer böyle olsaydı, onların ayni zamanda Kıbrısa da hava yolile taarruz etmelerine hiç bir mâni ve mahzur bulunmazdı.

Kıbrıstan sonra Suriye, Almanların yeni bir hareketine saha olmak iktiza eder. Çünkü burası Iraka ve Filistin üzerinden Süveyşe doğru yapılacak seferler için mükemmel ve geniş bir üs teşkil eder. Zaten Almanların Kıbrısa taarruz edeceklerini düşünenler bu adanın Yunanistan ve 12 adalar üzerinden Suriyeye giden yol üstünde bulunduğunu dikkate alanlardır. Kıbrıs Almanlarca zaptolunursa Rodos, Meis ve Kıbrıs hava ve deniz üslerinin himayesinde Suriyeye denizden de bir ordu sevketmek, onlar için, imkân dahiline girebilir.

Bununla beraber Kıbrıs alınmadan da Suriyeye hava yolile asker göndermek kabil olabileceğini evvelce Norveçte ve şimdi Giridde gördük. Fakat hava yolile sahra topu, ağır top, motörlü büyük vasıta ve tank sevketmek henüz mümkün değildir. Halbuki Almanlar Suriyeye iki makineli, iki zırhlı ve iki motörlü tümen göndermedikçe oradan itibaren ne doğu ve ne de cenub istikametlerinde hiç bir ehemmiyetli harekete girişemezler. Hatta Reşid Âli hareketine bile yalnız hava yolile en cılız bir yardımda bulunamadıkları tamamile görülmüştür.

Yukarıda yazdığımız bir şekilde bir orduyu Suriyeye sevketmek ise ancak denizden mümkün olur. Halbuki Kıbrıs adasındaki İngiliz hava ve deniz üslerinden böyle bir sevkiyata en kolay ve en kat'î bir surette mâni olmak kabildir. Çünkü bu ada bütün Suriyeyi ileriden muhafaza eden bir kale gibidir ve Suriyeye denizden gelen bütün yollara tamamile hâkimdir. Onun için Kıbrısın Almanlarca zaptı, onların muhtemel bir Suriye seferi bakımından zarurî görülmektedir.

Böyle olunca da, İngilizlerin Suriyeyi derhal işgal etmeleri lüzumu meydana çıkar. Fakat evvelâ İngilizlerin, Filistinde, doğu Erdünde ve şimdi Irakta bulunan kuvvetleri Mısırın müdafaasını zayıflatmadan bir Suriye seferine derhal başlanmak için hazır ve kâfi bir hal ve miktarda mıdır? İkincisi İngilizlerin böyle bir hareketi, Suriyeyi ve dolayısile Fransayı İngiltereye karşı harbe sevkedeceğinden Almanyanın ekmeğine yağ sürmek demek olmıyacak mıdır?!. İşte İngilizlerin, doğu Akdeniz vaziyeti için şu anda düşündükleri pek ehemmiyetli iki nokta...

Filistindeki Hür Fransız kuvvetleri, General Dö Golün veya bir mümessilinin kumandasında olarak, Suriyeye karşı tekbaşlarına bir sefer yapabilecek bir hal ve kuvvette olsaydılar İngilizler bu işe karışmadan Suriye hareketi başlayabilirdi. Fakat Hür Fransızların kuvveti şu anda böyle bir işi başarabilecek bir hal ve vaziyette görülmüyor.

Netice şudur: Almanlar Kıbrısa taarruz ve Suriyeye ordu sevketmek hazırlıklarını ikmal edinceye kadar, eğer Suriyeye bir İngiliz - Hür Fransız taarruzu inkişaf etmezse Almanlar Kıbrısı almak ve Suriyeye hâkim olmak için işe başlayacaklardır. Hitlerle Mussolini arasında Brennerde vaki olan yeni mülâkat da, Yakındoğuda yeni ve büyük bir Mihver hareketinin yakında başlayacağını gösterir.

H. E. ERKİLET

İzmir Basın Birliği kongresi

İzmir (Hususî) — Basın Birliği İzmir mıntakası kongresi çok samimî bir hava içinde ve muhtelif meslekî mevzuların müzakerelerini yaparak mesaisini bitirdiğini yazmıştım. Bu mevzular arasında birliğe varidat temini, satıştan ve Maarif Cemiyeti varidatından birliğin hisselendirilmesi, iş mukaveleleri, deniz ve devlet yollarından istifade şekilleri de vardır. Gönderdiğim resim birlik azalarını bir arada göstermektedir.

Doğru değil mi?

İş ve işçi bulma müşkülâtı

Gazeteler, hükûmet tarafından bir «iş ve işçi bulma teşkilâtı» vücude getirmek için hazırlanan kanun lâyihasının Meclise sevkolunduğunu bildirmektedirler. Öteden - beri memleketimizde, bilhassa ihtisasa taallûk eden meşguliyetlere işçi bulmak güçtür. Diğer taraftan hiç de sun'u taksirleri olmadan işsiz kalmış binlerce vatandaş muhtelif dairelere, müesseselere başvurarak iş istemekte, fakat asıl kendilerine ihtiyac bulunan yeri keşfedemedikleri için sefil ve perişan dolaşmaktadırlar.

Şimdiye kadar bu hususu gaye ittihaz ederek teşekkül etmiş hususî idarehaneler mevcud iki taraflı ihtiyacı tatmin etmekten ziyade gerek iş arayanlardan, gerekse işçi istiyenlerden mümkün mertebe maddeten müstefid olmaya çalışmışlar, asıl yapmaları icab eden hizmeti lâyıkile ifa etmeği düşünmemişlerdir.

Binaenaleyh hükûmetin böyle hayırlı bir teşebbüsü resmî ellerle idare etmek istemesini takdir etmiyecek ve alkışlamıyacak tek bir vatandaş yoktur. Bilhassa şu sırada sayısız ailelerin ciddî ve meslekten yetişme aşçı ve hizmetçi bulmakta çektiği müşkülât neticesi kimlere müdara etmek mecburiyetinde kaldıkları hepimizin malûmudur. Onun için bu lâyiha kanuniyet kesbedeceği sırada hizmetçi ve aşçı meslesi de alâkadarlar tarafından ehemmiyetle nazarı dikkate alınmalıdır, diyoruz,

Doğru değil mi?

İKTISAD

İskenderun limanına çıkarılan manifatura eşyası

Gelen malûmata göre, İskenderun limanına mühim miktarda manifatura eşyası çıkarılmıştır. Bunların büyük bir kısmının İstanbula gelmesi beklenmektedir.

Oksijen tüpleri

İktısad Vekâleti tarafından toptan olarak 250 kuruş fiat konulan oksijen tüplerinin perakende olarak 295 kuruşa satılması Fiat Murakabe komisyonunca takarrür etmiştir.

4 liraya alıp 9 a satıyormuş

4 liraya aldığı kalayın kilosunu 9 liraya satan Tahmis sokağında sobacı Ali dün Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilmiştir.

1600 lâstiğin tevziine başlanıyor

Tevzii takarrür eden 1600 otomobil lâstiği için dün otomobil acentaları Mıntaka Ticaret müdürlüğünde bir toplantı yapmışlardır.

Her vilâyetin ihtiyacına göre tertib edilmiş olan tevziat listesi Vekâletten gelmiştir. Bu listedeki miktarlar vilâyetler emrine verilecektir. İstanbul ihtiyaclarını karşılıyacak miktarda lâstik evvelce verildiğinden bu defa İstanbul Vilâyetine lâstik verilmiyecektir.

Dünkü ihracatımız

Dün İstanbuldan 135,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda İsviçreye deri, kepek, tütün ve İtalyaya deri gitmiştir.

Yeni ihracat resminin temin ettiği varidat

İhracata tatbik olunan yüzde üç ihracat resminin tatbikına başlanmıştır. İhracatın nispeten hafif günleri olmakla beraber, şu bir kaç gün zarfında bu resmin İstanbul gümrüklerinde günde 15,000 liraya kadar fazla varidat temin ettiği görülmüştür.

Yeni ihracat resmi F.O.B. kıymetler üzerinden yüzde üç olarak alınmaktadır.

ADLİYEDE

Fazla fiat istiyen bir çorabcı mahkûm oldu

Sultanhamamında Bursa Pazarı sahibi Hüsnünün 85 kuruşluk çorabın üzerine 125 kuruş fiat koyduğu yapılan kontrol esnasında tespit edilerek Adliyeye verilmişti.

Dün ikinci asliye cezada neticelenen muhakemesi sonunda Hüsnünün 25 lira ağır para cezası ödemesine ve dükkânın bir hafta müddetle kapatılmasına karar verilmiştir.

Şehir ve Memleket Haberleri

İmar plânları

Süleymaniye ve civarile Şişhane - Taksim arasındaki saha üzerinde çalışılıyor

Mütehassıs M. Prost, Süleymaniye ve civarile Rüstempaşa ve civarına aid tafsilât plânlarını hazırlıyarak İmâr İşleri müdürlüğüne vermiştir. Bu plânlar Şehir Meclisinden geçirilerek Nafıa Vekâletine gönderilecektir.

Süleymaniye camii plânında camiin emsalsiz manzarasının uzaktan görünmesine ehemmiyet verilmiştir.

Süleymaniye istikametinde Halic sırtlarında bulunan binalarla bundan sonra inşa edilecek binaların irtifaları tahdid edilmektedir.

Sahilde ve Eminönü meydanı civarında beş katlı inşaata müsaade edilecektir. Tahtakale ve Mısırçarşısının Süleymaniye cihetindeki binalar ancak dört katlı olacak, camie yakın binaların da üç kattan daha yüksek olmasına müsaade edilmiyecektir.

Tafsilât plânı tasdik edilip geldikten sonra inşaat bu usul dairesinde yapılacaktır. İcabında evvelce yapılmış binaların üst katları yıkılmak suretile manzaraları ıslah edilecektir.

Şişhane ile Taksim arasındaki sahanın imarı

Şehircilik mütehassısı Prost, Şişhane ile Taksim meydanı arasındaki sahanın tefsilât plânını hazırlamaktadır. Ayni zamanda mühim bir ticarî sahayı içine alan bu plânın hazırlığında oldukça derin tetkikler yapılmaktadır. Zira bu saha çok karışıktır. M. Prost, bu hususta Vali ve Belediye Reisinin mütaleasını aldığı gibi Nafıa Vekâletinin de bu saha hakkındaki noktai nazarını tetkik etmektedir. Bu sahanın tafsilât plânının diğer bir hususiyeti de iki mühim viyadüklü yolun mevcud oluşudur. Bu yollardan biri Azabkapıdan Tozkoparana, diğeri de Tophaneden Taksime çıkmaktadır. Mütehassıs, memleketimizde ilk defa inşa edilecek olan viyadüklü yolların elverişli şekilde inşasına çalışmaktadır.

Mısırçarşısına yerleştirilecek esnaf

Perakende hâl haline konacak olan Mısırçarşısına yerleştirilecek esnaf miktarı tespit edilmiştir. Çarşıdaki tadilât bu usul dairesinde yapılacaktır.

Tarihî addedilen aktarlar gene ayni yerde bırakılacaklardır. Hâlde bunlardan ancak beş tane kalmıştır.

Mısırçarşısının Sultanhamam cihetindeki kapısından girilince manav dükkânlarile karşılaşılacaktır. Burada karşılıklı sekiz manav dükkânı bulunacaktır. Daha içeride karşılıklı 4 sebze dükkânı yer alacaktır. 16 balıkçı dükkânı ile 8 tavukçu, 12 kasab dükkânında soğuk hava tesisatı bulunacak, dükkânlar karşılıklı dizilecektir. Yağcı ve peynircilere on, bakkallara yirmi dört dükkân ayrılacaktır. Mısırçarşısının Mahmudpaşa cihetindeki kapısında üç serbest dükkân bırakılmıştır. Bunların hangi esnafa verileceği bilâhare tespit edilecektir. Dükkânlar müzayede ile kiralanacaktır. Her sene dükkân mukaveleleri tazelenecektir.

Kınalıada rıhtımı

Kınalı adanın Rıhtım caddesinin inşası 4500 liraya münakasaya çıkarılmıştır.

Talebe kampları

Bazı sebeblerden dolayı 30 haziranda açılacak

İlk mekteb talebelerinin tatil aylarında istifadeli vakit geçirebilmeleri için Maarif müdürlüğü tarafından İstanbulda ve Zonguldakta yedi kamp ve şehrimizin muhtelif semtlerinde çocuk bahçelerile kazalarda ve nahiyelerde tatil kursları açılmasına karar verildiğini yazmıştık. İlk tedrisat müfettişleri bu faaliyetlere aid programları hazırlamışlardır.

Bazı zarurî sebeblerden dolayı evvelce tespit edilen açılış tarihleri değiştirilmiştir.

Yeni şekle göre, çocuk bahçeleri 23 haziranda, çocuk kampları 30 haziranda, tatil kursları ise 14 temmuzda faaliyete geçecektir. Birer ay devam edecek olan kamplara iki bin talebe kabul edilecektir.

Paralı talebelerden yemek masrafı olarak 20 lira ücret alınacak, memur, muallim çocuklarına ayrıca tenzilât yapılacaktır. Mekteblerin tespit edeceği fakir aile çocukları da ücrete tâbi olmıyacaktır.

Çocuk bahçeleri mütehassıs muallimler tarafından idare edilecektir.

Kurs programı: İkmale kalan talebenin hazırlanması, talebe gezileri, talebelerle tarihî eserleri tetkik ve kütübhanelerden talebenin istifade etmeleri olmak üzere dört esasa göre hazırlanmıştır.

Talebeye okuma imkânını vermek üzere kütübhaneler her gün açık bulundurulacaktır. Mekteb kütübhanelerine, talebeye faydalı eserler satın alabilmek için bu sene fazla tahsisat verilecektir.

Kursları idare edecek muallimlere, maaşlarından başka bir miktar da ücret verilecektir.

Ortamekteb talebe kampları

Evvelki sene şehrimizde açılan orta mekteb talebe kampına aid raporlar Maarif Vekâletince tetkik edilmiş ve bu kampın faaliyeti istifadeli görüldüğünden bütün vilâyetlerde buna benzer birer kamp kurulmasına karar verilmiştir. Vekâlet, bu kararı bir tamimle Maarif müdürlüklerine tebliğ etmiştir.

Orta mekteb erkek ve kız talebelerine mahsus olmak üzere İstanbulda iki kamp açılacaktır. Erkek talebe kampı Pendikte, kız talebe kampı ise ya Çamlıca ve yahud da Kandilli kız liselerinden birinde kurulacaktır. Maarif müdürlüğünde teşekkül eden kamp bürosu talebe kaydına ve hazırlıklara başlamıştır.

Alman firmalarile hususî takas

Protokolların tatbikatına dünden itibaren başlandı

Alman firmalarile aramızda yapılan hususî takas protokollarının tatbikatına dünden itibaren geçilmiştir.

Hamburgda Remsme firmasile yapılmış olan anlaşma mucibince, bu firmaya azamî 10 milyon liralık tütün gönderilecek ve mukabilinde makine, elektrik malzemesi, boru, demir ve madenî eşya, hastane levazımatı getirilecektir.

Bir Alman firmasının vereceği 3,5 milyon liralık kâğıd ve kartana mukabil ihrac maddelerimizden kitre, tiftik ve saire verilecektir.

Üçüncü hususî takas protokolu memleketimize 1,200,000 liralık kimyevî ve tıbbî malzeme getirilmesini temin etmektedir. Buna mukabil de muhtelif maddeler ihrac olunacaktır.

Bu hususta ihracat tacirlerine Ticaret müdürlüğü ve Ticaret Odasından izahat verilmektedir.

İnhisarlar Umum müdürlüğü de bu anlaşmalardan istifade ederek 3,5 milyon liralık mantar kapsül, esans, sigara kâğıdı ve İnhisara lâzım olan diğer maddeleri ithal edecektir.

MÜTEFERRİK

Raif Karadenizin tetkikleri

Şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz, dün öğleden sonra İnhisarların Paşabahçedeki rakı ve ispirto fabrikasına giderek burada tetkiklerde bulunmuştur.

Hayvanları himaye için

Hayvanları himaye cemiyeti, hayvanlara karşı insanî hisleri tahrik ve teşvik için bir çok levhalar hazırlatarak, ilk mekteblere dağıtmıştır. Bundan başka, Belediye zabıtası talimatnamesinin hayvanların himayesine dair olan maddelerile Türk ceza kanununun bu husustaki sarih hükümleri bir araya toplanarak küçük bir broşür halinde halka tevzi edilmektedir.

Düğün masraflarından bir kısmının

Hayır müesseselerine terki temenni ediliyor

Yardımsevenler cemiyeti, bilhassa kadınlarımızın şefkat hislerine hitab etmek suretile içtimaî yardım hareketlerinin genişletilmesi yolunda bazı teşebbüslerde bulunmak niyetindedir. Bu meyanda, nişan, nikâh ve düğün münasebetile yapılan aile toplantıları için sarfedilen paradan bir kısmının, memleketteki hayır müesseselerine terki temenni edilecek ve bunu temin için muhtelif hatibler tarafından kadınlarımızı ikaz edici konferanslar verilecektir.

Cemiyet, bilhassa büyük otellerde şaşaalı bir surette tes'id edilen ve külliyetli para sarfını icab ettiren düğünlerin aleyhindedir.

Yardımsevenler cemiyeti, halkımızın her zamandan ziyade tasarrufa riayet etmesi zarurî olduğu böyle günlerde, gerek düğünlere ve gerek cenazelere gönderilen çelenklerin parasile bir çok fakir ve kimsesiz vatan çocuklarının elemleri dindirilebileceği noktasının daima gözönünde tutulması lâzım geldiği kanaatindedir. Cemiyet, her fırsatta, bu fikri vatandaşlara yaymağa çalışacaktır.

Tel ve naftalin satışları durduruldu

Ticaret Vekâleti, tel ve naftalin satışlarının durdurulmasını dün Ticaret Müdürlüğüne bildirmiştir. Öğrendiğimize göre bu maddelerin tevziatı kontrol altına alınacaktır.

Bir rüsumat memuru

Evine giderken düştü ve öldü

Yenikapıda vazife gören rüsumat memuru Sıtkı Kaya, evvelki gece Samatyadaki muhafaza kulübesinde bir arkadaşı yerine geceyarısına kadar nöbet bekledikten sonra evine gitmek üzere yola çıkmıştır.

Fakat Samatya tramvay caddesi civarında sedden aşağı inerken muvazenesini kaybederek kafası üstüne dört metre yüksekliğinden düşmüş ve derhal ölmüştür.

Cesedi muayene eden Adliye doktoru Hikmet Tümer defnine ruhsat vermiştir.

İskenderunun ehemmiyeti artıyor

Limanlar umum müdürlüğü, ehemmiyeti artmış olan İskenderun limanına İstanbul ve İzmir limanlarından vasıtalar ve işçiler göndermiştir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Vişi'nin kaydığı yokuş

Geçen sene, bugünlerde, mukadderatını İngilterenin mukadderatına başlamış, onunla ebedî bir katolik nikâhile evlenmiş Fransa, şimdi, kendisini bir güzel pataklâdıktan sonra zorla koynuna giren aşiğile birleşerek zevcinin hayatına kasdeden bir fettan kadın vaziyetindedir.

Vişinin aşağı doğru kaymağa başladığı yokuş, onu, İngiltere ile harbe kadar götürecektir. İhtiyar Pétain'i de kandırmış olan Darlan'lar, Laval'lar, müstakil ve dürüst bir siyaset takib edeceklerine Almanyaya hizmet ederek bu badireden az zarar ve ziyanla kurtulacakları hülyasına kapılmışlardır. Bu, harbden evvel bir siyasetti; bugün katmerli bir ihanettir. Verilen söze ihanet, şeref ve namusa ihanet, silâh arkadaşlığına ihanet, tarihe ihanet, Fransanın mazisine ve istikbaline ihanet.

Herb, kendi zaferile bittiği takdirde, Almanya, kat'î hesab görülürken yalnız Alman menfaatlerini düşünecek ve Fransaya Vişideki Mösyölerin tahayyül ettikleri gibi değil; fakat Berlindeki şeflerin çizdikleri gibi bir sulh imza ettirecektir. O zaman Hitlerin şöyle düşüneceğini ve diyeceğini kestirmek güç değildir:

— İngiltere gibi, 35 yıllık müttefikine ihanet ederek ona silâh çekenler, yarın, tekrar Almanyaya karşı da ayni ihaneti yapabilecek cibilliyette insanlardır; bunlara emniyet olmaz. Onun için, Fransayı kuşa benzetmek ve bir daha belini doğrultmasına meydan vermemek lâzımdır. Almanyanın menfaati, âciz ve zayıf bir Fransa bulunmasındadır.

Esasen, Hitler «Kavgam» adlı kitabında, soysuzlaşmış, zenci kanı karışık diye hor ve hakir gördüğü Fransaya, harbde galib geldikten ve yalnız Avrupaya değil, dünyaya hâkim olduktan sonra mı kıymet verecek? Hitlerin, Nazi Partisinin, hatta bütün Alman milletinin nazarında, kendi bakımlarından pek haklı olarak yalnız Almanya vardır; ondan ötesi lâftan ibarettir.

Yokuştan aşağı kaymaya başlamış olan Vişi için, artık durmak imkânsız denilecek kadar güçtür. Bunun böyle olmasının bir sebebi de, işbaşına geçen Mösyölerin, kendilerini, canı azizlerini ve mevkilerini düşünmeleridir. Bir İngiliz zaferi tahakkuk ettiği ve Fransa ayağa kalkabildiği takdirde, Fransız milleti, Almanya ile işbirliği yapanları vatan haini addedecek, hepsini silip süpürecektir. Kimisi İngiliz düşmanı, kimisi Alman veya İtalyan dostu, kimisi de yegâne kurtuluş yolu diye bu politikayı tutanlar arasında, Fransız politikacılarının en feci tarafını teşkil eden, her ne pahasına ve her ne suretle olursa olsun iktidar mevkiini ele geçirip oraya yapışmak hırsının da büyük bir rol oynadığına şüphe yoktur. Fransada, milletin fikri ve reyi olmaksızın iktidar mevkiini ele geçirmiş olan şirzimenin mensubları, şimdi kendi siyasî ihtiraslarını ve varlıklarını, bir Alman politikasına ve bir Alman zaferine istinad ettirmiş bulunuyor, General de Gaulle ve arkadaşlarının İngiltere ile beraber Fransayı kurtarsalar dahi kendi şahsiyetlerini mahvedeceklerinden korkuyorlar. Çürümüş Fransız politikacıları içinde, böyleleri dolu olduğunu yıllardan beri görüyoruz. Fransayı mağlûb edenler bu çeşid politikacılardır. Bunlardan bir kısmı mevkuf, bir kısmı menkûb, bir kısmı ise ikbal ve iktidar mevkiindedir. İkbal ve iktidar mevkiinde olanların büyük bir kısmı da dünkü «fasıkı mahrum» lardır. Bunlar, koltuklarına sımsıkı yapışmak için ihtiyar Mareşalı da yokuştan aşağı sürüklüyorlar.

Fransanın Ankara büyük elçiliğindeki vazifelerinden istifa eden ve vaktile Türkiyeyi kurtarmış olan Ankara ruhile aşılanmış bulunan vatanperver ve merd Fransızlar zümresidir ki günün birinde, Fransayı kurtaracaklardır.

Damdaki saçları tamir ederken

Kurtuluşta oturan demirci Yani, Şişhanede Belediyeye aid garajın damındaki oluklu saçları tamir ederken muvazenesini kaybederek damdan caddeye düşmüş, muhtelif yerlerinden ağırca yaralanmıştır. Yani, kazayı müteakib tedavi altına alınmıştır.

Küçük hikâye

Köprünün boyu

Sana yemin ederim ki Galata köprüsünün boyu altı yüz metreden aşağı değildir...

— Boşuna inad etme... Yarım kilometreden fazla olamaz. Kaç yerde bunu okudum.. .

— Okumak kaç para eder, ben her gün geçiyorum ve her defasında da adeta adımlarımla ölçüyorum..

— Böyle saçma iddiaların senelerdenberi asabımı bozdu.

— Ya seninkiler, mutlaka beni bir gün deli edecek!.

Tahsin ile Naciye arasında Karaköy köprüsünün uzunluğuna dair geçen münakaşa aşağı yukarı on dakikadır ayni kuvvet ve şiddetle devam ediyordu.

Naciye, birden peçetesini hiddetle masanın üstüne fırlatarak sofradan kalktı. Bu hareket münakaşanın kavga şekline girmek üzere olduğunu gösteriyordu. Genc kadın gözlerini açarak, yumruklarını sıkarak:

— Çok bilirim iddiasında bulunan, dedi, çok yanılır. Bana inanmazsın, kitablara itimad etmezsin... Hatanı, bağırarak örtmek, gürültüye getirmek istersin... Bıktım artık, seninle yaşamak imkânı olmadığına tamamile kanaat getirdim.

— Pekâlâ... Kapı açık.. Teşrif edebilirsin. Beni bununla mı tehdid ederek yatıştırmak istiyorsun Asrî hayatta uydurma kitablara kimse kulak asmıyor.. Her şey tecrübeye istinad ediyor. Ben, Allahın günü üzerinden geçtiğimi köprünün boyunu da senden öğrenecek değilim ya...

Tahsin birden ayaklarını vurarak bağırmağa başladı:

— İşte sana tekrar ediyorum: Galata köprüsünün boyu altı yüz metre.. Altı yüz metre... Altı yüz metre!.

Naciye de ayni tarzda haykırarak aşığının sesinin perdesine yetişmek havesine düştü. Muvaffak olamadığını görünce mağlûb vaziyette kalmaktan kurtulmak için parmaklarile kulaklarını tıkadı. Kafasını kuş tüyü bir yastığın arasına soktu.

İki üç dakika sonra başına tekrar hürriyet ve serbestisini bağışladığı vakit Tahsinin yemek odasında olmadığını gördü. Ayağa kalktı, onu apartımanın diğer odalarında boşuna aradı, durdu. Aşığı bu esnada şapkası başında, bastonu elinde, «Balalayka» tangosu dudaklarının arasında, merdivenlerden aşağı iniyordu.

***

Tahsinin böyle, kapıyı bile hızla vurup kapamaya tenezzül etmeden, sessizce çıkıp gitmesi, hırsını almaktan mahrum bırakması, Naciyeyi fena hiddetlendirmişti. Meşhur sinir buhranlarından birine tutulmak üzereydi. Fakat etrafta görecek, acıyacak kimse olmadıktan sonra kendini yerden yere vurması, arkası üstü düşüp bayılması neye yarayacaktı?

— Ah alçak, diyordu, köprünün boyunun yarım kilometreden fazla olduğunu iddia etmek ne küstahlık, ne cahillik!

Hıçkırmalarına nihayet vererek göz yaşlarını silip kuruttuğu anda içinden şu düşünceleri geçirdi:

— Acaba ondan intikamımı alabilmek için ne yapsam; bu akşam su bardağına biraz zehir mi atsam... Gece uyurken jiletle yüzünü mü kessem?.. Yoksa saçımı kıvırdığım maşayı kızdırıp tabanlarına mı bassam?

Birden yüksek sesle mırıldandı:

— Buldum... Buldum... Sen anlarsın, kâfir herif, bakalım, köprünün boyu altı yüz metre mi, yoksa yarım kilometre mi?

Hemen ipekli roblarından birini sırtına geçirdi Saçlarını alelâcele topladı, üstüne küçük lâciverd hasır şapkasını oturttu. Dışarı fırladı. Evvelâ sokağı nihayetine kadar yürüdü. Sağa döndü. Oradan sola kıvrıldı. Sonra da burnunun doğrusuna bir haylı gitti. Üç katlı bir apartımanın önünde durdu. Kısa bir tereddüd devresi geçirdi. Etrafına bakındı. Yavaşça kapıdan içeriye daldı. Bir numarayı çaldı.

Tahsinin en samimî arkadaşlarından Galib işsiz, güçsüz bir bekârdı. Bir gece evvel eğlenceli bir toplantıda sabahladığı için henüz yataktan kalkmıştı. Tahsinin metresinin böyle vakitsiz yalnız başına evine gelişine önce şaşırmıştı. Aradan bir müddet geçip de Naciye olanı biteni anlatınca sevindi.

***

Genc kadın ancak sekize doğru dönebildi, hemen alnına bir mendil çatıp yatağa uzandı. Her zaman beş buçuk altıda eve gelen Tahsin henüz görünmemişti. Geç kalarak onu biraz daha kızdırmak ve yeni bir kavga çıkararak hıncını almak ümidi besleyen Naciyenin projeleri altüst olmuştu.

Nihayet, kapıda bir anahtar döndü. Genc kadın derhal uyuyormuş gibi gözlerini kapadı. Kirpiklerinin arasından aynalı dolabın önünde soyunmağa başlayan Tahsine bakarak:

— Bir daha gene böyle saçma iddialara giriş bakalım; kâr mı edersin, ziyan mı?

Diye düşündü. Fakat aşığının halinde tavrında derin bir sükûn ve sevimlilik hâkimdi. Gündüzkü asabiyetinin geçmiş olduğu açıkça görülüyordu. Onu yeniden tahrik edip dırıltı ve gürültüye sebebiyet vermekte mâna yoktu. Mademki kendi de artık o kavganın hararetinden tamamile uzaktı. Güler yüz göstererek barışmak, rahat ve huzuru için daha iyi olacaktı.

Mağlûb ve bitkin bir tavır takınmağa çalışarak gözlerini açtı:

— Müthiş başım ağrıyor, dedi. Çok üzüldüm. Ama, belki bende de biraz kabahat vardı. Mühendis miyiz, kaldırımcı mıyız, neyiz? Köprünün boyile uğraşmak bize düşer mi? Gel beni öp de seni affedeyim...

Tahsin gülerek karyolaya yaklaştı:

— Haydi, haydi, dedi, bir de afdan falan bahsetme... Kavgayı çıkaran asıl sensin!

Dudaklarını Naciyenin yüzüne yaklaştırırken metresi:

— Biliyor musun, dedi, bugün aşağı yukarı eve her zamankinden iki saat geç döndün... Ne yaptın bakalım., Yoksa bana hıyanet mi ettin?

— Beyoğlunda beş aşağı, beş yukarı dolaştım ama, gene kendimi avutamadım!...

Yahud:

— Sinemanın birine girdim.. Berbad bir filim seyrettim, fena halde sinirlendim! gibi bir cevab bekleyen Naciye, Tahsinin ansızın burnundan kulaklarına kadar kızarmağa başladığını ve karyolanın yanından uzaklaşmak istediğini farkendince aşığının da vaktini boş geçirmemiş olduğuna kanaat getirdi. Delikanlı, askısını pantalonunun düğmelerinden çıkarmağa uğraşırken pencereden dışarıya baktı:

— Ben, ne mi yaptım, diye kekeledi, ben, şey canım... Daireden çıkınca bizim Galibe rast geldim. Bir birahanede oturup karşı karşıya iki üç kadeh parlattık!

Nuri REFİK

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Kadınların saçları için kullandıklarından. 2 — Bir edat, merhametsiz. 3 — Bir hayvanın yürüyüş tarzlarından, hayret edatı. 4 — Para ile yardım, vilâyet. 5 — Bir erkek ismi, yerleşmiş kir. 6 — Bir emrin tersi, mütemadiyen. 7 — Tavır, merd adam. 8 — Toprağın aşağısı (iki kelime). 9 — Meydan.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Eski harb gemilerinden. 2 — Bir peygamber, bir şeyin yapılması için tespit edilen zaman. 3 — Bir şeye mukabil bırakılan eşya, fasıla. 4 — Söz verme, bir sıfat edatının tersi. 5 — Namaz daveti, süslenmek için lâzımdır. 6 — Kütle halinde değil, zamanın kısımlarından. 7 — Ünvanlarımızdan, tatlı arzu. 8 — Kâğıd oyunu oynıyanları sevindirir (iki kelime). 9 — Eski şiirlerde yapılan edebî san'atlardan, sahib.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	H	U	L	Y	A	L	A	R	■
2	I	F	A	E	D	E	N	■	K
3	L	A	N	■	L	■	I	M	A
4	E	C	E	L	İ	K	■	İ	S
5	K	İ	T	A	Y	A	P	A	N
6	A	K	■	T	E	L	A	D	A
7	R	■	C	İ	■	O	K	■	K
8	■	N	E	N	İ	■	R	E	G
9	Y	E	M	■	Ç	İ	T	A	K

SPOR

Galatasarayın denizcilik bayramı

Galatasaray denizcilik şubesi yaz mevsiminin açılışı münasebetile önümüzdeki pazar günü bir deniz bayramı tertib etmiştir. Bebekteki Galatasaray denizcilik lokali önünde yapılacak olan bu müsabakalara Fenerbahçe denizcileri de iştirak edecektir. Saat 14 te başlıyacak olan bu müsabakaların programı şu şekilde tanzim edilmiştir:

İstiklâl marşını müteakib deniz bayramı münasebetile bir kaç söz söylenecektir.

Galatasaray, Fenerbahçe kadınları arasında tek ve iki çifte kürek yarışından sonra, erkekler arasında tek çifte, iki çifte, dört tek müsabakaları yapılacaktır.

Saat 17,45 te müsabakalarda derece alan kürekçilere madalyalar verilecektir.

Saat 18,30 da denizcilik şubesi tarafından bir çay ziyafetile toplantıya nihayet verilecektir.

Aynı gün İstanbul su sporları ajanlığı tarafından geçen mevsim yapılan muhtelif müsabakalarda derece alanlara da madalyaları dağıtılacaktır.

Su sporları müsabaka programı hazırlandı

İstanbul su sporları ajanlığı yüzme, kürek ve yelken yarışları için zengin bir program hazırlamıştır.

Yenikapı sahillerinde yapılacak kürek yarışlarının üçü teşvik, biri de İstanbul birinciliklerdir.

Yüzme yarışları Moda havuzunda, yelken müsabakaları da Moda koyunda yapılacaktır.

Gül kupası müsabakaları

Üsküdar Halkevinden:

8/6/941 pazar günü saat 14 te Üsküdar Şemsipaşa sahasında gül kupası müsabakalarına girmek için seçmeler yapılacaktır. Spor şubesi üyelerinin o saatte hazır bulunmaları.

Zayi — 935/936 ders yılında Artvin orta okulundan aldığım 97 No. lı orta okul diplomamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Mehmed Işık

HALK Dili ile Havacılık

Düz uçuşta bombardıman

Bu usul bombardıman Büyük Harbde tatbik edilmiş ve bugün için de fazla yük taşıyan ağır tayyareler tarafından tatbik edilmektedir. Her taarruz tabiyesinin fayda ve mahzurları olduğu gibi, bu sistemin de bombaların dağılması, nişan alınanın güçlüğü ve bomba düşüşünün haricî balestik tesirleri altında kalışına karşılık yükseklerden ve yer müdafaasının az tesir yapabileceği mıntakalardan uçması, kendilerini fazla silâhlarla müdafaa ettikten başka av tayyarelerinin de himayelerini temin edebilmiş olmaları gibi bilhassa tonlarca bombayı getirip hedef üzerine dökmeleri en büyük faydalarını teşkil eder. Bu usul bombardıman geniş hududlu ve manevî tesiri de birlikte yapılacak hedefler üzerinde en iyi neticeyi verir.

Düz uçuşlu bombardımanda atıcı, uçuş yaptığı irtifadaki rüzgâr yatağına girmeğe mecburdur. Eğer rüzgâr karşısından veya arkadan gelecek şakulünden geçecek olursa nişan almak, zamanı hesab etmek ve bombanın salmak fırsatını bulur. Bu suretle de bombanın tayyare gidiş istikametinde olacak mahreki yanlara doğru kaymaz... Yan rüzgârla yapılacak bir bombardımanda, bomba hem tayyareden aldığı hızla ileri doğru bir mahrek çizer, hem de rüzgâr tesirile mahreki yana doğru kaydırır. Bu halde rasadın nişan alışında yan rüzgârla bombardıman yapmağa elverişli nişan âleti kullanması zaruridir.

Buna nazaran; düz uçuşlu bombardımanda tayyare rüzgârın yatağında olarak bombardıman edilecek hedefin şakulünden geçer. Atıcı nişan alır, elindeki kronometre yardımile bulunulan irtifadan zemine kadar bombanın düşeceği zamanı hesablar. Nişangâhını ayarlar ve nişangâhın atış hatı istikametinde hedefini görünce bombasını salar.

Düz uçuşlu bombardıman tayyarelerinde hedef cinsine göre kullanılacak bombalar, on, elli, yüz, iki yüzelli, beş yüz ve bin kiloluktur. On kiloluk bombalar yer yüzünde bulunulan tayyarelere ve baş yukarı olmak üzere salınır. Salış anında bombalar askılarından kurtularak düşerler... Ve yavaş yavaş dönerek başaşağı diklesirler. Bombanın burnu üzerine düşüşünü temin eden arka tarafındaki dört parçalı kanad tertibatıdır.

Elli ve yüz kiloluk bombalar kanad altlarına, daha büyük çaptakiler gövdeye ufki olarak, uçları uçuş istikametinde olarak takılırlar. Bomba cinsleri vazife ve hedefin tabiatına göre seçilir... Ufak hedeflere, bilhassa açık şehirlere yapılan bombardımanlarda ufak çaplı bombalar kullanılır. Bir şehre, meskun binalara hiç bir zaman yüz kiloluk bomba kullanılmaz. Çünkü yapılacak tahrib masrafa değmez....

A. AHISKAL

Çukurbostan sahası

Beden terbiyesi bölge başkanlığı Çukurbostanındaki spor sahasının istimlâkine karar vermiştir. Müteahassıs, imar plânında burasını yeşil saha olarak tayin etmiştir. Eğer burası ağaçlandırılarak her iki vaziyeti telif edecek bir şekle sokulabilirse istimlâkine müsaade edilecektir.

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Eminönü Yabancı Askerlik şubesinden:

Eminönü, Fatih ve Eyüb kazalarında oturan ve şubemizde kayıdlı bulunan 312 (dahil) 332 (dahil) yabancı sakat eratın vesaiki tetkik edilmek üzere ellerindeki raporlarile 9 haziran pazartesi günü saat dokuzda şubemize gelmeleri ilân olunur.

Cumhuriyet Halk sütunu

Nüfus umum müdürlüğünün nazarı dikkatine

Üsküdarda Salih Ürüst imzasile:

«30/1/941 tarihinde bir çocuğum dünyaya geldi. Doğduğu yer olan Kocaeli Üsküblü nahiyesi belediyesinden aldığım doğum kâğıdını nüfus memuruna verdim. Kaydımız bulunamadığı için memur Samsun nüfus memurluğundan sormak lâzım geldiğini bildirdi ve meseleyi oraya yazdı. Dört aydır cevab gelmedi. Bu yüzden çocuğum beş aydır nüfus tezkeresiz kaldı. Kimseden şalısan şikâyetçi değilim. Yalnız maksadım nüfus işlerine aid muamelelerin çok ağır yürümekte olduğunu meydana koymaktır. Alâkadarların böyle teahhurların önüne geçecek tedbirleri almalarını memleketin hayri namına dilerim.»

Yerli deriler niçin bu kadar pahalı

Edremid Yukarıçarşıda terlikçi Hikmet Ciğeroğlu imzasile:

«Edremid kazasında küçük bir dükkânda çalışıyorum. Geçen gün ihtiyacım olan sığırbaşı derisi almak için toptan deri satanlardan birine müracaat ettim. Geçen sene 70 kuruşa aldığım bir parçaya 170 kuruş istedi. Diğer bir dericiye gittim. O, ince yerlerini ayırmış. Kalın tarafını 250 kuruşa verebileceğini söyledi. Memleketimiz hayvanlarından istihsal edilen bu derinin bu derece yüksek fiatla satılmasına makul bir sebeb yoktur zannediyorum. Çünkü hayvan fiatları bu miktarda artmamıştır. Diğer taraftan işlenme masrafı da fazla değildir. Edremide 15 kilometre mesafede bol palamut mevcuddur. Alâkadar makamlardan toptancıların ihtikârına mâni olmalarını bütün esnaf namına rica ederim.»

Bir yangın başlangıcı

Evvelki gece saat 2,30 da Mercanda Örücüler sokağında Salamona aid dükkânın üst kısmındaki gaz ocağının parlaması neticesi yangın çıkmışsa da süratle söndürülmüştür. Bina sigortalı olduğundan yangının sureti vukuu etrafında tahkikata başlanmıştır.

Dün 8 eroinci yakalandı

Tophanede Lülcciler caddesinde 13 numarada oturan Osman, Küçükpazarda Yenihayat sokağında oturan İbrahim ve karısı Fikriye, Kumkapıda oturan Kemal, Fatihte oturan Macid ve Galatada oturan Cemil adında altı eroin satıcısı suç üstünde yakalanmışlardır.

Bunlardan başka Küçükpazarda Hasan ve Osman adlarında iki eroin tiryakisi de yakalanmıştır.

Suçlular, hepsi haklarında tanzim edilen evrakla birlikte Adliyeye teslim edilmişlerdir.

Avukata hakaret etti

Zekeriya adında bir şoför Tapu dairesinde bir işini takib ederken, koridorda mukabil tarafın avukatile karşılaşmıştır.

İşinin cereyan şekli dolayısile sinirli olan Zekeriya, avukatla münakaşaya tutuşmuş, bu arada avukata hakarette bulunmuştur.

Zekeriya hakkında derhal icab eden muamele yapılarak Adliyeye teslim edilmiştir.

İstanbul Borsası, 6/6/1941

Londra	1	Sterlin	5,24
Nevyork	100	Dolar	132,20
Cenevre	100	İsv. Frc.	30,— 30,60
Madrid	100	Peçeta	12,9375
Yokoha	100	Yen	31,1375
Stokholm	100	İsveç K.	30,745

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkramiyeli %5 1933 Ergani A. B. C.	19,34
Sıvas - Erzurum 2 ilâ 7	19,95
Anadolu Demiryolu tahvili 1,2	44,25
Türkiye İş Bankası hisse senedatı, nama	10,75
İstanbul Rıhtım, Dok ve antrepo, tahvil	12,10 12,35

Üniversite Rektörlüğünden:

Fakültelerle Diş tababeti ve Eczacı mektebleri son sınıf talebesinin askerlik ikmal imtihanları 5 haziran 1941 tarihinde başlıyacak 16 haziran akşamı sona erecektir.

Alâkadarların talim taburu komutanlığına müracaatleri. (4267)

ÇOCUK BAHÇELERİ, TALEBE TATİL KURSLARI, ÇOCUK KAMPLARI

İstanbul Maarif Müdürlüğünden:

1941 yaz devresinde Vilâyetimiz ilk okul talebesinin neş'eli ve istifadeli bir tatil geçirmelerini temin maksadile 23 haziranda çocuk bahçeleri, 30 haziranda çocuk kampları ve 14 temmuzda tatil kursları açılacaktır.

1 — **ÇOCUK BAHÇELERİ:** Öğretmenlerin nezareti altında her talebeyi meşgul edecek oyun levazımı, mecmua ve kitab gibi vasıtalarla çocukların neş'eli ve istifadeli tatil geçirmelerine yardım eder.

2 — **TATİL KURSLARI:** Bilgilerini çoğaltmak istiyen veya zayıf bir ders zümresinden noksanlarını tamamlamak ihtiyacında olan çocuklara mahsustur. Bu kurslarda çocuklar kütübhaneden ve kurs idaresinin tertib edeceği tenezzüh ve tetkik ziyaretlerinden ve ayni binada bulunan çocuk bahçesinin eğlenceli faaliyetlerinden istifade edebilirler.

3 — **ÇOCUK KAMPLARI:** Talebeye gelecek ders yılı için taze kudretler kazandırmağa, kamp hayatının çocuklar için hem sıhhî, hem fikrî bakımdan faydalı olmasına ve çocukların toplu hayatın neş'e ve eğlencelerinden faydalanmalarına çalışır.

4 — Çocuk bahçeleri ve tatil kursları parasızdır. Bir ay devam edecek yatılı tatil kamplarında yemek parası olarak 20 lira ücret alınır. Ve bu ücretten her ailenin gelirine göre tenzilât yapılır.

5 — Çocuklarını sokakların fena tesirlerinden kurtararak onlara neş'eli ve istifadeli bir yaz tatili temin etmek istiyen velilerin her kazada Maarif Memurlarına veya Maarif Müdürlüğü Genclik ve Spor Bürosuna müracaat etmeleri lâzımdır. (4350)

Matematik kursları

Beşiktaş Halkevinden:

Orta ve liselerde ikmale kalmış talebelerle haricden orta ve lise imtihanı verecek yurddaşlara mahsus olmak üzere Evimizde matematik kursu açılacaktır. Devam etmek istiyenlerin bir hafta zarfında Evimiz idare memurluğuna müracaatle isimlerini kaydettirmeleri.

İngilizce dersleri

Şişli Halkevinden:

İngilizce derslerine haziranın 15 inde tekrar başlanacaktır. İsteklilerin her gün saat 17 den 20 ye kadar müracaatleri.

Kongreye davet

1941 yılı kongremiz 17 haziran 941 salı günü saat 10 da Büyükada C. H. P binasında yapılacaktır. Azanın teşrifleri rica olunur.

Adalar ilk okullardaki yoksul çocuklara yardım cemiyeti

YENİ ESERLER

Radiesthesie

Yeraltındaki madenleri ve hazineleri keşfeden bir ilimden bahis olan bu kitab, mühendis Cevdet İlkray tarafından yazılmıştır. Yeni bir ilmi bildiren bu eser Haşet ve İkbal kütübhanelerinde 50 kuruşa satılmaktadır.

Büyük Fırsat

AÇIK ARTTIRMA İLE SATIŞ

941 haziranının 8 inci pazar günü saat 10 da Beyoğlu Nişantaşında Güzelbahçe caddesi Saidpaşa sokağı Amerikan hastanesi karşısında 25 sayılı Çamlıbel Ap. 2 nci kat 8 No. lı dairesinde mevcud ve İstanbul Üniversitesi profesörlerinden Prof. Dr. Pragere aid eşyaların açık arttırma suretile satılacağı ilân olunur.

Mavun ağacından İngiliz salon masası, masif mavun, İngiliz yemek sandalyeleri, lâke ve ceviz Alman malı ve yerli elbise dolabları, yazıhane, masalar, elektrik avizeler, halis keten sofra takımları, çarşaflar, çay örtüleri, portatif gramofon plâklarile, koltuklar, kitab etajerleri, ingilizce ve almanca kitablar, gümüş bilezik, biblo ve çatallar, çay takımı, geridonlar, komple mutfak takımları, çatal takımı, komple marangoz tezgâh ve aletleri, Royal marka en son model türkçe yazı makinesi, Yunkers markalı emaye havagazi fırını ve ocağı, gayet kıymetli bir tablo ve bir eski konser kemanı, Frijider marka otomatik garantili buz dolabı, son model elektrikli Singer dikiş makinesi, tekmil konforile apartıman dahi kiralıktır.

BALIKLI RUM HASTANESİ Vakfı Mütevelliliğinden:

Hastanemize lâzım olan
400 kilo mangal kömürü
150 çeki meşe odunu
150 çeki gürgen odunu

Açık eksiltme ile satın alınacağından eksiltmeye girmek istiyenlerin eksiltmenin yapılacağı 16/6/941 tarihli pazartesi günü saat 10 da Galatada Büyük Balıklı handa 69 sayılı Mütevellilik bürosunda % 7,5 eksiltmeye iştirak ve % 7,5 daha teminat parasile gelmeleri ve eksiltme şartnamesinin de mezkûr büro divanhanesine yapıştırıldığı ilân olunur.

RADYO

Bu günkü program

7,30 Program	18,30 Konuşma
7,36 Müzik (Pl.)	18,40 Cazband
7,45 Haberler	19,00 Konuşma
8,00 Müzik (Pl.)	19,15 Cazband
8,30 Evin saati	19,30 Haberler
★	19,45 Çifte fasıl
13,30 Program	20,15 Rad. Gazetesi
13,33 Türkçe plâk	20,45 Şarkılar
13,45 Haberler	21,00 Konuşma
14,00 Bando	21,10 İstekler
14,45 Türkçe plâk	21,40 Konuşma
15,00 Dans Mü. (Pl.	21,55 Orkestra
★	22,30 Haberler
18,00 Program	22,45 Orkestra
18,03 Şarkılar	23,15 Dans Mü. (Pl.)
	23,30 Kapanış

Ankara asliye ikinci hukuk mahkemesinden: 941/878

Düzcenin Çilimli köyünden Cincioğlu Ahmed Rıza Cinciye:

Karınız Ankarada Yenişehirde Demirtepe Sümrü sokak 26 No. lı apartımanda üst katta Münire Hoyrat tarafından aleyhinize açılan boşanma davasında: 9 senelik evli olduğunuz, dört sene müşterek hayat yaşadıktan sonra terkederek bir daha aramadığınız ve aranızda şiddetli geçimsizliğe sebeb gayritabiî ve gayriahlâkî teklif ve hareketlerde bulunmanız ve kadınlık izzeti nefsini rencide edecek surette behimi zevklerinizi tatmin için teklifler olup bundan sonra müşterek hayatı çekilmez hale geldiğinden boşanma kararı istemekte ve namınıza gönderilen arzuhal sureti ve davetiye Adapazarına gitmek üzere köyünüzden çıktığınız ve halen adresiniz malûm olmadığı beyanile bilâteblig çevrildiği verilen meşruhattan anlaşılmış olmakla davacının talebi veçhile dava arzuhali ile davetiyenin 15 gün müddetle İstanbulda Cumhuriyet ve Ankarada Ulus gazetelerile ilânen tebliğine ve mahkeme divanhanesine de talikına bu sebeble duruşmanın 30/6/941 cuma günü saat 9 a talikına karar verilmiştir. Yevmi mezkûrda mahkemede hazır bulunmanız ve yahud tarafınızdan musaddak bir vekil göndermeniz, aksi takdirde muhakeme gıyaben görüleceği davetiye tebliği makamına kaim olmak üzere H. U. M. kanunun 142 nci maddesi mucibince ilân olunur. (5419)

İstanbul Levazım Amirliği satın alma komisyonundan:

150,000 metre mahrutî çadırlar için şcrid kolan alınacaktır. Müteahhid nam ve hesabına pazarlıkla eksiltmesi 9/6/941 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede İst. Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tutarı 18 bin lira, ilk teminatı 1350 liradır. Evsaf ve nümunesi komisyonda görülür. Tekliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri (2001) (4241)

***

1 — İstanbulda, Eyübde Bahariyede Levazım Gayrimamul ambarında mevcud elli ton bakır levhadan aşağıda cins ve miktarları yazılı 14 kalem bakır edevatı pazarlıkla yaptırılacaktır.

2 — Bu kapların cinslerine göre beheri için ayrı ayrı ücreti imaliye verilecektir. Verilecek bakır levhalar ambarda görülür. İmal edilecek bakır kapların nümune, evsaf ve şartnamesi Tophanede Lv. Âmirliği Satınalma Komisyonunda görülür.

3 — İsteklilerin bu şerait, evsaf ve nümunesi dahilinde verilecek bakırların her birine istedikleri ücreti imaliyeyi bir teklif şeklinde 11/6/941 çarşamba günü saat 14 te İst. Tophanede Lv. Âmirliği Satınalma Komisyonuna vermeleri.

4 — En ucuz ücreti imaliye teklif edene ayni günde ihalesi yapılacağından talihlerin kanunî vesaik ve ilk teminatlarile Komisyona gelmeleri.

Aded	
150	Büyük kazan
123	Küçük kazan
543	Büyük süzgeç
258	Saplı tas
303	Kepçe
1,389	Yağ tavası
4,678	Karavana
1,971	Bakraç
1,833	Bakraç
21,603	Aş kabı
10,062	Aş kabı
33,318	Aş kabı
4,236	Küçük aş kabı
4,569	Küçük aş kabı

«1» (4377)

Zayi — 313 doğumluyum. Askerî terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan zayiin hükmü yoktur.

Araç kazasının Igdır nahiyesinin Tellikoz köyünden olup İstanbul Küçükpazar Mehmedpaşa yokuşunda 16 No. lı hanede Ahmed oğlu Sefer

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 69 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Onlar içeride otururlarken, nöbetçi de dışarıda mutfak kapısının önünde Dimitri ile konuşuyordu. Dimitri altmışını geçmiş bir adamdı. Zinaçka'nın her işini o görüyor, çok sevdiği efendisinin bu biricik yadigârının adeta üzerine titriyordu. Uzun kır saçları kulaklarını örtüyordu. Küçük top burnu, pos bıyıklarının arasında kayboluyordu.

Peter bir saatten fazla oturdu. Vaktin geciktiğinin farkına varınca hemen ayağa kalktı. Gösterdiği misafirperverlikten dolayı genc kıza teşekkür etti. Veda için elini uzattığı zaman Zinaçka sordu:

— Tekrar geleceğinizi ümid edebilir miyim?

Bir gün kararlaştırdılar.

Peter ayrılırken, kalbini dolduran minnet hislerinin tesiri altında eğildi ve kızın elini öptü.

Miskinler Oteline döndüğü zaman arkadaşları çoktan akşam yemeğini yemişlerdi. Peter bir kaç lokma bir şey yiyerek hemen odasına çıktı. Derhal soyunup yatağına girdi.

Bugünkü ziyaret, onun maziye aid bir çok hatıralarını canlandırmıştı. Halbuki o, son zamanlarda geçmiş günleri düşünmek istemiyor ve mümkün olduğu kadar hatıraların tesirinden kurtulmağa çalışıyordu. Fakat işte bu akşam gene Budapeştedeki hayatını düşünüyor ve derin bir ıstırab içinde kıvranıyordu. Miett'i sabah kıyafetile görüyor, gözlerini oğuşturarak yanına geldiğini sanıyordu.

Fakat birdenbire hayalinde Adam Mişka belirdi. Kıskanclığın ruhu tahrib eden ateşi bütün benliğini sardı.

XIV

Bu kış Budapeştenin sokaklarındaki fenerler söndürülmüştü. Tuna sahilinin en lüks lokantalarında kibar ve asil müşteriler de mısır ekmeği yemek mecburiyetinde kalmışlardı. Bununla beraber memlekette yeis ve ümidsizlikten eser yoktu. Şehir gene neş'eden yüzüyordu. Çünkü Fransız arazisinde, Fransız ve İngiliz askerinden ziyade Alman askeri vardı. Cephelerden iğtinam edilen ağır toplar ve harb malzemesi oluk halinde akıyordu. Her gün binlerce Rus askeri esir ediliyordu. Cenub cephesinde ise, Macar askerleri az kalsın İtalyan Kralını esir edeceklerdi.

Miett babasının ölümünden iki ay sonra İvan Golgonski'den mektub aldı. İvan şöyle yazıyordu:

«Haber aldığıma göre en yakın arkadaşlarınızı bile evinize kabul etmiyor ve hiç bir tarafa çıkmıyormuşsunuz. Kalbimin bütün samimiyetile acınıza iştirak ediyor ve size tarifi imkânsız bir derecede acıyorum. Kendinizi yeise kaptırarak ruhî bir buhrana kapılacağınızdan korkuyorum. İşte bu endişelerin sevkiledir ki bu mektubu yazıyorum. Aylarca devam eden bir sükûttan sonra elinize geçecek olan satırlarıma belki yanlış bir mana verirsiniz diye bir hayli tereddüd ettim. Fakat bu acı gününüzde kalben size en yakın bir dost olmak sıfatile bir kaç kelimeyle olsun hissiyatımı anlatmaktan kendimi menedemedim.

Size yardım etmek, sizi ıstırabların pençesinden kurtarmak istiyorum. Fakat bunu nasıl ve ne şekilde yapabileceğimi kestiremiyorum. Ben her hususta kendine yüzde yüz güvenen bir insanım. Buna rağmen sizin derdiniz karşısında âciz kaldığımı gördükçe öfkeden çıldıracak gibi oluyorum. Yazık değil mi, kendinizi niçin bu kadar üzüyorsunuz? Ben sizden hiç bir şey beklemiyorum. Bütün gayem sizi teselli etmektir. Benden imdad isteyen ufacık bir işaretinizi aldığım gün, kendimi dünyanın en mes'ud insanı addedeceğim...»

Miett bu mektuba cevab vermedi.

Babasının ölümünden sonra hakikaten inzivaya çekilmişti. Fakat o bundan kat'iyyen müteessir değildi. Bu ölüm hâdisesi ona hayatın ne kadar değersiz ve bu dünyada her şeyin ne kadar geçici ve sahte olduğunu öğretmişti.

İnsanların kendisini anlamamalarına hayret ediyordu. Doktor Varga'larla Çereyi'ler onu avutmak, eğlendirmek için birbirlerile yarışa kalkmışlardı. Peter dönünciye kadar kendilerile birlikte oturması hususunda bir hayli ısrar etmişlerdi.

Herkes onun bu dört duvar arasında hiç bir faninin tahammül edemiyeceği ıstırablarla kıvrandığını, sabahtan akşama kadar gözyaşı döktüğünü sanıyordu. Bilmiyorlardı ki, bu sessizlik ve yalnızlık ona kimsenin vermeğe muktedir olmadığı teselli ve saadeti veriyordu.

Bir çokları onun aklını yarı kaçırmış bir mahlûk olduğuna kanaat getirdiler. Fakat o, her şeye rağmen bu yalnızlık ve sükûtun bozulmasına müsaade etmedi.

Bu tarzda hareket etmekle Çereyi'leri kırdığını ve Matild'i darılttığını biliyordu.

Matem kıyafeti onun solgun beyaz yüzünü büsbütün solgun gösteriyor, fakat güzellik ve cazibesine esrarlı bir mana veriyordu.

Babasının odasında saatlerce oturuyor ve hayalile konuşuyordu. Odanın eşyalarından hiç birini kıpırdatmamış, burasını mukaddes bir müze gibi eski şeklinde muhafazaya karar vermişti.

Kış ayları böylece geçti.

Peter'e babasının ölümünü bildiren bir telgraf çekmişti. Aylar geçtiği halde bu telgrafın cevabını alamamıştı. Zaten Peter'in bu telgrafı almış olduğundan da şüphe ediyordu. Harbiye Nezaretinden Rus postalarının tamamen intizamını kaybettiğini öğrenmişti.

Mart ayı yeni bir darbeyle girdi. Peter'in asker olmadan evvel çalıştığı banka her ayın başında maaşını muntazaman tediye ediyordu. Gerçi paranın kıymeti çok düşmüştü. Fakat buna rağmen babasının ölümünden sonra bu parayla Mili ve kendisi kimseye muhtac olmadan geçinip gidiyorlardı.

Bankanın esasen ötedenberi malî vaziyeti pek mükemmel değildi. Son zamanlarda ise giriştiği bir çok mühim işlerin altından kalkamamış, neticede büyük bir malî rezalet çıkmış ve nihayet iflâs etmişti.

Miett bidayette buna pek fazla ehemmiyet vermedi. Fakat nisan bidayetinde işin rengi değişti. Miett eline kâğıdı ve kalemi alıp da hesab başına oturunca vaziyetin vahametini kavradı. Annesinden kalan ve son zamanlara kadar namına bir bankada yatan para ile babası ölümünden dört ay evvel dahilî istikraz tahvilleri almıştı. Gerçi bu tahvillerden bir miktar faiz alınıyordu. Fakat paranın durmadan sukut etmesi ele geçen meblâğı gülünc bir dereceye indiriyordu.

Bu, Miett'i hayal âleminden uyandıran ve hakikî hayatla karşılaştıran ilk hâdise oldu. Fakat buna rağmen korkmadı ve endişeye kapılmadı. Manevî ıstırabların tesiri altında artık her felâketi kanıksamıştı. Bir kaç sene evvel böyle bir hâdise onu hududsuz bir yeise sevkedebilirdi. Fakat şimdi hiç bir şeye kıymet vermiyordu.

Malî vaziyetinin ne kadar feci bir derecede bulunduğunu anladığı ilk dakikadan itibaren ne Çereyi'lerden ve ne de doktor Varga'lardan maddî bir yardım istememeğe karar verdi. Gururu, onun başkalarının yardım ve ianesile yaşamasına mânidi. Peter'in kız kardeşile eniştesine gelince, bunları hesaba bile katmıyordu.

Çalışacaktı. Yegâne çıkar yol buydu. Fakat nerede ve nasıl bir iş bulacaktı? Bunu düşünürken aklına Koretz Elemir geldi. Koretz'i aşağı yukarı bir senedenberi görmemişti. Fakat ona karşı kalbinde daima bir emniyet duymuştu. Onun iyi bir adam olduğuna kanaat getirmişti.

Güzel bir mayıs günü evden çıktı. Koretz'in yolunu tuttu. İntizar salonu kalabalıktı. Bir çok kimseler Koretz'le görüşmek için sıra bekliyorlardı.

Hususî kâtib, direktörün pek fazla meşgul bulunduğunu, en aşağı bir saat beklemek icab edeceğini söyledi. Fakat kartvizitini içeri götürmesile dışarı fırlayıp, gayet hürmetkâr bir tavırla eğilerek:

— Buyurunuz efendim sizi bekliyorlar, demesi bir oldu.

Koretz onu kapıdan karşıladı.

Miett, büyük yazı masasının önündeki koltuğa oturdu. Biraz kızararak anlatmağa başladı:

— Sizden tuhaf bir ricada bulunmak için geldim.

Koretz dikkat ve alâkayla genc kadını dinliyordu.

Miett devam etti:

(Arkası var)